

Posmrtný život

ve světle náboženství a vědy

1. úvod do problematiky

Otázka života a smrti je nejzávažnější téma, kterým se lidé všech dob a kultur zabývali a zabývají. Odpověď na tuto otázku zůstává dosud otevřená a vlastně nevyřešená. Alespoň na úrovni rozumového poznání a empirické vědy neexistuje dodnes (všelidský) všeobecný konsens, který by se pokusil řešit celý složitý komplex problémů týkajících se smyslu života a tedy i smyslu smrti, neexistence nebo pokračování života po smrti, vztahu jeho kvality k zachovávání etického kodexu, atd.

Důvodem nejednotnosti názorů na problematiku tak základní, je rozdílný pohled na způsob poznání. Tak výsledek spiritistické seance, jako je např. automatické psaní media, nemá hodnotu důkazu existence posmrtného života pro vědce (a často ani ne pro tzv. duchovního badatele), pro něhož může být nanejvýš příkladem změněného stavu vědomí. Přitom interpretace tohoto stavu vědomí může být různá. Právě tak změna smyslu života a nabytí nových ideálů po náboženském zážitku, nebo po zážitku v blízkosti smrti, nemá hodnotu vědeckého experimentu pro člověka, pro něhož jsou argumentem pouze tzv. objektivně zjiřitelné a měřitelné výsledky.

Je možno postřehnout, že zde nestojí v protikladu náboženský a vědecký názor, ale odlišná interpretace shodných zkušeností a nebo, což je daleko závažnější, rozdílná zkušenost jako taková. Zcela jiný totiž bude výklad jestliže půjde o můj osobní vnitřní zážitek, nebo jen o informaci o něčem takovém od jiného člověka – tedy z vnějšku. Tento dvojí postoj může existovat jak v oblasti náboženství, tak v oblasti vědy.

V oblasti náboženství to znamená předpokládat možnost vnitřního prožitku ve smyslu propojení s neviditelným světem a následné inspirace u zakladatelů tzv. zjevených náboženství a poté rozředení a zvnějšnění jejich poselství ve formě dogmat předkládaných k věření. Dle tohoto názoru, by pak mělo každé náboženské učení svoje určité vnitřní jádro – všeobecně platnou moudrost, na niž se postupně nabalovaly buď nepochopením, nebo záměrně pragmaticky zkreslené představy, kulturně a dobově pozměněné vnější znaky, jejichž původní význam a smysl byl částečně nebo zcela zapomenut. Přitom právě učení o posledních věcech člověka a světa – tzv. tanatologie a eschatologie jsou tímto procesem výrazně poznamenány.

Z tohoto úhlu pohledu lze sledovat vývoj učení o posmrtném životě, případně představ o zániku světa v zaniklých kultech dávnověku, v současných náboženstvích bez písemné tradice a v současně existujících kodifikovaných národních a světových náboženstvích. Problematika je tak rozsáhlá, že v práci tohoto druhu lze uvést jen některé nejvýraznější příklady.

Představa posmrtného života v zaniklých kultech dávnověku

Archeologické nálezy přinášejí svědectví o tom, že se lidé ve svém myšlení a činnosti obraceli k nadpozemskému světu již před 80 000 lety. Důkazem jsou obrázky a sošky, ale také pohřebiště a památky na pohřební rituály. Známe kolem čtyř desítek pohřebišť z doby, kdy žil člověk neandrtálský, a to na rozsáhlém území dnešní Evropy, až po Střední východ, před přibližně 40 000 až 80 000 lety. Jedním z nejstarších nalezených hrobů jsou kosterní pozůstatky dítěte pochovaného asi před 50 000 lety na loži vyzdobeném květy. (Na základě rozborů zbytku pylu se dá předpokládat, že dítě zemřelo v době od května do července.) Postup při pohřbívání v nejstarších dobách – vyhloubení jámy, pokrytí jejího dna červeným okrem, uložení darů, např. perel, květin, zbraní, atd., se příliš neliší od obřadů, které znají lidé dodnes. Způsob pohřbívání zemřelých lidí (i zvířat) svědčí o víře v posmrtný život, často s představou, že půjde o pokračování pozemského života se všemi jeho potřebami (jídla, pití, oděvu, zbraní, atd.). Jindy způsob uložení zemřelého (ve skrčené poloze, se stopami po svázání, v nádobě, v hrobě zatíženém kameny nebo kamenem) připomíná snahu, aby zemřelí zůstali odděleni od světa živých a nevraceli se. Stopy tohoto oddělování připomínají pohřební obřady dodnes, aniž si to moderní člověk uvědomuje.

Z dob před čtyřmi až šesti tisíci lety pocházejí zbytky megalitů a jiných monumentů. Dodnes se těchto staveb zachovalo několik set. Stavby sloužily jako svatyně a zároveň pohřebiště vážených osob a jsou dokladem velmi propracovaného kultu a dosud málo probádaných náboženských praktik. Skutečností zůstává, že vlastní jádro nejstarších náboženství lidstva neznáme.

Náboženství starověké Mezopotámie

Je jedním z nejstarších známých náboženství. Jeho vývoj můžeme sledovat od konce čtvrtého tisíciletí až do začátku našeho letopočtu. Toto náboženství je výsledkem setkání a splynutí dvou odlišných kultur – akkadské a semitské. Smrt v něm byla chápána jako nevyhnutelné završení lidského osudu. Tělo pochované do země se promění zpátky v hlínu, která poslouží bohu Eovi, aby z ní vymodeloval dvojníka zemřelého. Tento dvojník se v podobě prchavého stínu připojí k jiným duchům v podzemní říši mrtvých, aniž by musel předtím předstoupit před nějaký soud. Jejich skromné potřeby obstarávají živí drobnými oběťmi. V eposu o Gilgamešovi je hrdinou člověk zoufale hledající nesmrtelnost, která mu beznadějně uniká. Naději nachází v lidsky prožitém životě a v tvořivé práci.

ABY LIDSTVO NEOSLEPLO!

Od našeho přítele a propagátora Jana Ámose Komenského, pana Jaroslava Karhana z Olomouce uveřejňujeme tento burcující článek.

„Oko za oko a lidstvo osleple!“ – to je výstraha indického vůdce za svobodu a spravedlnost Mahátmá Gándího (1869 –1948). Celosvětově velkolepé vítání 3. tisíciletí

vyvolalo naději, že lidstvo bude napříště moudře jednat dle této výstrahy, začne systematicky, nenásilně, spravedlivě řešit své problémy a tímto způsobem sladí život všech svých členů, nejen duchovně, ale i materiálně, pomocí celosvětově ušetřených, ohromných výdajů na zbrojení. Bohužel již v prvním roce nového tisíciletí tato naděje – v důsledku všeobecně známých, ukrutných násilností v různých zemích – se oslabila.

V roce 2002, 28. března, je slaveno 410. výročí narození učitele národů, českého pedagoga a teologa Jana Ámose Komenského (1592 – 1670), který vyslovil tuto výstrahu: „Zanedbávání výchovy je zkázou lidí, rodin, říší i celého světa.“ Ve svých dílech uvedl myšlenky pro správnou, účinnou výchovu mládeže na celém světě: vyučování univerzální etiky, pomocí univerzálního jazyka, který by měl být vytvořen tak, aby byl dokonalý, přesto snadný, aby se mu mohli naučit všichni lidé – hlavně též děti – vedle svého jazyka mateřského.

Prakticky, celosvětově uskutečnit tuto formu základní, všelidsky jednotné etické výchovy, je posláním nové světové koncepce homekologie – univerzální základ etický a jazykový. Vznikla před deseti lety ve studii Cesta k souladu, sestavené k uctění čtyřstého výročí narození Komenského a sedmdesátého pátého výročí úmrtí polského lékaře Ludvíka Lazara Zamenhova (1859 – 1917), který vytvořil a v r. 1887 daroval celému lidstvu univerzální jazyk Esperanto, jež splňuje citované, přísné požadavky Komenského.

Během více než stoleté „zkoušky časem“ – kdy umožňoval a stále umožňuje snadné vzájemné dorozumívání jeho uživatelů na celém světě – prokázal svoji životaschopnost. Jeho mluvnickému základu mohou se naučit – plně dle Komenského zásady „škola hrou“ – již žáci ve 2. třídě základních škol, při pouhé jedné vyučovací hodině týdně. To by umožnilo vyučovat v něm již od 3. třídy (z počátku ve formě zdokonalovacího kurzu) – celosvětově jednotně – univerzální etiku dětí od věku, kdy se začíná utvářet jejich charakter a proto je tato výuka nejučinnější.

Pro tyto své vlastnosti byl zvolen jako oficiální jazyk pro univerzálně-etickou část homekologie, která má za cíl prokázat, že ve všech kulturách, náboženstvích, literaturách apod. jsou principiálně jednotná jádra univerzální morálky a moudrosti, bohužel často zahalená nejrůznějšími zevními ozdobami neb dogmatickými skořápkami. V důsledku toho jsou často přehlížena, proto nemohou vzklíčit a dozrát ve všelidsky harmonizující plody.

Právě pro celosvětové umožnění tohoto jejich potřebného dozrání, etická část homekologie má být sestavena příslušnými odborníky z různých národů i náboženství – především na základě těchto univerzálních zrn a učit: jejich zevní obaly je prospěšné dle libosti obdivovat, ale nikdy pro ně bojovat, avšak jejich univerzální jádra morálky a moudrosti nutno cílevědomě, všelidsky pěstovat a dle nich důstojně žít.

V Mezinárodním roce tolerance 1995 – v rámci akcí u příležitosti 50. výročí ukončení 2. světové války a ustavení Organizace spojených národů – zaslalo IHI UNESCO poselství, navrhuující přijmout záštitu nad homekologií a doporučit členským státům její vyučování v jejich základních školách. UNESCO jeho příjem potvrdilo, avšak neuskutečnilo.

Přes nadějeplné proslovy hlav států při jubilejním zasedání OSN, trvá neklid v různých částech světa a neustále hrozí – stále se zvětšující – zneužívání vědeckotechnického

pokroku k negativním účelům, hlavně terorismu, což dokazuje, že „vědění bez svědomí je zkáza“.

Cestu k svědomitému jednání všech lidí, kterou nám ukázal Komenský, bylo by možno perspektivně, prakticky, celosvětově nastoupit po systematickém vyučování homekologie v základních školách všech zemí. Jako první krok k tomu, je nutno uskutečnit toto vyučování v experimentální formě, koordinovaně alespoň v pěti různých zemích. Výsledky u všech žáků těchto zemí budou jistě mnohostranně tak prospěšné, že další státy určitě potom postupně budou následovat tento vzor.

Ministerstvo školství v České republice posoudilo homekologii příznivě i podpořilo citovaný IHI návrh u UNESCO. Nynější Komenského jubileum mělo by se stát podnětem pro obdobná příznivá vyjádření v dalších státech, aby experimentální výuka homekologie mohla být zahájena co nejdříve. Pomoci uskutečnit tento prvý krok mohou lidé ve všech zemích – vlastními iniciativami u příslušných institucí – dle svých možností.

Britská ministryně pro mezinárodní rozvoj, Clare Short, se snaží, aby všechny děti na celém světě navštěvovaly základní školu. Kdyby se to uskutečnilo a homekologie se v nich stala povinným vyučovacím předmětem, všechny děti na celém světě by byly morálně vychovávány dle principů homekologie, která – ve snaze realizovat novou, harmonickou, všelidskou epochu – uskutečňuje syntézu univerzálních základů etického a jazykového, která:

- sladňuje

jednání všech lidí na základě principů kosmického řádu,

- umožňuje

snadné jazykové dorozumění všech se všemi,

- uskutečňuje

jednotu v dále pěstované, všestranné různosti,

- dává

všem lidem pocit rovnoprávného, všelidského členství,

- odstraňuje

předsudky a násilí mezi všemi společenstvími,

- vyvíjí

důvěru, přátelství a spolupráci mezi všemi národy,

- vytváří

podmínky pro přeměnu všech prostředků ničivých v tvořivé,

- zušlechťuje

život celého lidstva duchovně i materiálně,

- nadchne

každého člověka žít homekologicky – jako homekolog,

- zaručuje,

že lidstvo neoslepne!

INTERNACIA HOMEKOLOGIO – INICIATIVO (IHI)

Miloš Mikota:

MINULOST, PŘÍTOMNOST A BUDOUCNOST

Reaguji tímto na jednu diskusní besedu, které jsem se zúčastnil. Co je na takové diskusi nejdůležitější? Nikoli to zda ten či onen přesvědčil ty druhé o své „pravdě“, ale to že jsme mohli svobodně každý říci to, co považujeme v náboženství za podstatné, v čem se lišíme a v čem se můžeme shodnout při dobré vůli a snášenlivosti.

To považuji za nejpodstatnější. Bylo tam řečeno i mnoho nepodstatného, ale to už vyplývá z charakteru lidí. Dlouho jsem mlčel, neboť k nepodstatným věcem není co říci, ale mohl jsem navázat teprve na to, co řekl bratr Kloud. Skutečné uvědomění si božství v sobě je základem pozitivního náboženství, a tuto myšlenku, jak dobře vím, hlásal již náš zakladatel bratr dr. Čapek, který byl mým prvním učitelem. Druhým byl bratr dr. Hašpl, který nás učil přemýšlet a domýšlet. Absolvoval jsem celou první „Školu náboženských věd“, kterou začal bratr dr. Čapek a dokončoval ji bratr dr. Hašpl s bratrem dr. Šímou. Jedním z předmětů byl kritický biblicismus, který je vhodný pro vzdělávání unitářských duchovních, ale nehodí se pro interreligiózní diskusi.

Mám za to, že v dnešní době je nejdůležitější pěstování a uplatňování principu snášenlivosti.

My starší, co jsme prožili nacistickou i komunistickou totalitu, máme zkušenosti, které nás v naší víře v opravdovou snášenlivost, a z ní vycházející spolupráci, utvrzují.

Vzpomínám na setkání s vysokými katolickými hodnostáři na místě, které byste zrovna nepovažovali za místo pro duchovní spolupráci. A přeci tomu tak bylo. Bylo to ve věznicích ve Valdicích, v tzv. Kartouzské věznicí u Jičína (v Jičíně byl vedoucím unitářské místní skupiny bratr Mgr. Már, lékárník a lidumil, který zasvětil svůj život pomoci nemocným lidem).

První měsíc v této věznici jsem trávil v cele s katolickými knězi a hodnostáři. Tam byly velké cely pro 18 až 21 vězňů. Kdysi tam měli kartuziánští kněží své dílničky, byli to pracovití mniši. Na jména katolických hodnostářů si už nepamatuji, ale vzpomínám si na společné večerní bohoslužby a diskuse, např. o Anglii, neboť jsem nebyl jediný, kdo studoval v Oxfordu. Každý večer musel vždy jeden z nás povídat o svém životě, tedy i o studiích. Nikdy jsme se nepřeli o víru, ale předpokládali jsme, že každý má svou víru, a to nám stačilo. Také večerní bohoslužba se velmi lišila od toho, co jsme zvyklí slýchat v kostelech.

Velmi jsem litoval, když mne nový velitel věznice přeložil do jiné cely, kde byli menší zlodějčkové. Ale mělo to zase jinou výhodu, kněze nepouštěli ven, kdežto tito zlodějčkové chodili pracovat do zahrady, a tak jsem se dostal i k vitamínům. To bylo dobré, ale na ten měsíc s katolickými knězi nezapomínám. Mnohdy je duševní strava důležitější. Ale podstatná je zkušenost, že snášenlivost mezi lidmi, a to i mezi lidmi různých náboženství je opravdu velmi důležitá.

Co je naopak nejhorší? To je řevnivost, závistivost, nepřejícnost a mamonářství, ať je to v jakékoli společnosti.

Co je tedy v současné době pro nás unitáře to nejdůležitější? Pěstovat princip snášenlivosti a to nejen v širším rámci, ale i mezi sebou.

Dnes, s odstupem doby, můžeme se klidně zamýšlet nad minulostí, hodnotit ji z hlediska unitářské víry o osudu, který není neúprosný, ale který si vytváříme sami svou aktivitou nebo pasivitou, někdy i svými pochybeními a proto je třeba hodnotit naši minulost s nadhledem, nezaujatě a uvědomovat si, že se chybami lidé učí. Připomeňme si slova Yogavasisthy 3/95: „Není míst v tomto vesmíru, ani na hoře, ani v oceánu, kde by se člověk vyhnul následkům činů, které sám vykonal. Jsou příčinou, která ponese ovoce.“

ŽIVÁ SLOVA

Tradicí ve špatném slova smyslu rozumíme, jestliže se člověk obrací od dobrého k horšímu, když se to horší dělalo v minulosti.

Není proto správné hledět pouze do minulosti, ale máme hledět od minulosti přes přítomnost k lepší budoucnosti. Čím je člověk vyhraněnější, tím větší má potíže vyjít s člověkem stejně vyhraněným. Proto je důležité, abychom v tomto životě a na této zemi viděli svůj hlavní úkol v tom, abychom se naučili jeden druhého snášet a s ním spolupracovat v duchu snášenlivosti.

Snášenlivost je uměním, kterému je třeba se učit, a to již od dětství.

Jestliže děti byly od rodičů učeny snášenlivosti, je to dobré. Jestliže však vyrůstaly v prostředí nesnášenlivé rodiny, pak je ovšem těžké se tomu naučit.

Naše unitářské bratrství je v ohledu snášenlivosti vlastně jakousi školou. A to školou dost těžkou a vysokou.

Ono spoléhání na pomoc vnější místo na sebe sama vyrůstá z učení o spáse. Proto je nutné se tímto problémem zabývat, aby bratrství a sesterství nebylo jen pouhým slovem, ale skutečností. Záleží na každém z nás. Být sebou samým a zodpovědným člověkem, dobře spolupracujícím a snášenlivým, to je naše krédo. Proto je nutno se s tím neustále zabývat, dokud větší část našich bratří a sester (a příznivců) neprocitne k vyššímu poznání o spolupráci a snášenlivosti. Pověra o bozích, kteří se na lidi hněvají a nechávají se usmiřovat oběťmi (v minulosti povětšinou krvavými) je prastará a židé ji převzali od svých sousedů. Ježíš tuto pověru nesdílel. Jeho učení o spáse je nejlépe vysloveno v podobenství o ztraceném synu. V jeho slovech není ani stínu po nějakém usmiřování Boha, naopak je tu návod k tomu, jak si lidé mají odpouštět.

Ze všeho je zřejmé, že máme před sebou odvěký sociální a mravní zápas dvou odlišných směrů v náboženství. Jedni vidí spásu v mravním úsilí o lepší bytí a lepší charaktery, druzí vidí spásu jen a jen v té své určité formulce.

Spása podle unitářství je Bohem vložena do každého z nás a nejde o nic jiného, než vyvinout a uplatnit co máme v sobě božského. To je poselství pro každý věk, protože není závislé na žádném věku, žádné osobě a na žádném dogmatu. Spása tedy nespočívá na něčem, co se stalo v minulosti, nýbrž v tom, co se děje dnes v nás a s námi, co se děje v našem nitru a jak to dokážeme uplatnit.

Šířme tedy větší úctu k minulosti tím, že nebudeme z ní přejímat přežitky a pověry a otrocká pouta, ale ducha, který vždy pouta lámal a tvořil nové hodnoty.

Naše idea univerzality je také základnou našich idejí o bratrství. Jako v celém vesmíru vládou jedny zákony, tak ve všech náboženstvích se vyskytuje totéž jádro. Musí tedy být naší snahou poznávat toto jádro a uplatňovat je.

Pro nás v našich evropských poměrech je pro nás nepřekonatelným mistrem Ježíš, později nazvaný Kristem.

Bůh se nevtělil jen v jednoho člověka, nebyl ukřižován jen v Ježíši, ale byl a je křižován v každém člověku, který nevinně trpí. To mějme na paměti.

Bůh nestvořil svět v šesti dnech, ale neustále jej tvoří v celém vesmíru, jak nám to dokazují astronomové, ale i v tomto světě, ve kterém se člověk může stát božím dělníkem. Vyšší náboženství začíná službou. A kdo jiný by měl být tím božím dělníkem, než člověk sám?

Unitářství je náboženství pokrokové, nedogmatické a jestli si zachová tyto zásady, nezpronevěří-li se své zásadě snášenlivosti, bude i nadále náboženstvím budoucnosti.

(Z Čapkových výroků z různých jeho projevů vybral M. M.)

Bohumil Houser

PROBUZENÉMU PÁDEM DO ŘEKY

Nyní nezbývá než plavat -
klidně, pozorně a s pílí,
třeba i mezi krokodýly,
ke svému domovu a cíli.

Objímej vše, co je ti drahé,
neb stejně v proudu vše ztratíš,
ale v srdci pevně drž,
To, co je Ti nejdražší.

To, co potřebuješ,
ponech si
či vezmi.

To, co nepotřebuješ,
odlož a nevracej se k tomu
nikdy!

V CO VĚŘÍM JAKO UNITÁŘ

VĚŘÍM v člověka, v jeho skryté síly a schopnosti, v jeho poslání stát se spolutvůrcem „Království Božího na zemi“.

VĚŘÍM, že jsme součástí Nekonečného Života, jehož podstatou jest jediná Tvůrčí síla Kosmického Vědomí.

VĚŘÍM, že mým úkolem, jako každého člověka, je usilovat a směřovat k harmonii, tj. k harmonii PRAVDY, LÁSKY A DOBRA, k harmonii ROZUMU, CITU A VŮLE, k harmonii POZNÁNÍ, VÍRY A ČINU.

VĚŘÍM v karmický zákon vyrovnání.

VĚŘÍM ve vítězství DOBRA nad zlem, ve vítězství LÁSKY nad nenávisť, ve vítězství PRAVDY nad lží, ve vítězství SPRAVEDLNOSTI nad nespravedlností, ve vítězství LIDSKOSTI nad barbarstvím.

VĚŘÍM, že VÍRA musí být provázena usilovnou ČINNOSTÍ, aby toto vše, k čemu se naše VÍRA upíná, mohlo být uskutečněno a uvedeno v život.

JARNÍ SYMBOLISMUS

Jdeme všichni – odkudsi – z neznáma, kamsi – do neznáma. Bezpočet moudrých, chytrých, ale také i mudrujících a chytračících nám říká odkud jdeme a kam. Pro tuto chvíli je však nepodstatné odkud a kam. Podstatné je, že všichni jsme na cestě. Jakousi podivuhodnou shodou okolností, jsme právě tam, kde jsme. V čase a v prostoru.

Na naší cestě k poznání Pravdy jsme už za sebou zanechali mnoho milníků, směrovek a rozcestníků. Možná máme mnohé ještě před sebou. Každý z nás – osamělých poutníků – podél těchto milníků už prošel, nebo kolem nich půjde. Jsme všichni na cestě, procházejíce jakými mlýnskými kameny, které v nás drtí to, co nám brání v POCHOPENÍ.

Jsme na duchovní cestě. „Cosi“ nás oslovilo. To byla chvíle, která nám ukázala, že existuje také něco jiného, než co můžeme slyšet, cítit, vidět, hmatat, chutnat. To „Cosi“ nám řeklo „Jdi“. A proto s menším či větším váháním, které je vlivem našeho navykého nazírání vždy přítomno, jdeme díky oslovení tím měkkým, tichým hlasem.

Jako bychom se najednou probudili ze spánku nevědomosti. Pak se sami sebe ptáme: „Proč jsme jen tak dlouho spali? Jak jsme jen mohli chodit kolem této krásy bez povšimnutí?“

A člověk by pak chtěl – tak jako Mauglí z Kiplingovy Knihy džunglí – běžet svůj jarní běh. Jarní běh důkuvzdání, radosti, štěstí. Ta trocha smutku nad Mauglího džunglí, kterou musel opustit, je nekonečně vyvážena novým pocitem POCHOPENÍ, novým zážitkem PROBUZENÍ.

Procházíme-li se v tento čas přírodou, vidíme, jak se příroda probouzí z dlouhého zimního spánku. V těchto dlouhých šerých dnech bylo v lesích, na polích, na lukách často i bezhlesé ticho. Báli jsme se tehdy i jen hlasitěji došlápnout, abychom to posvátné ticho blahodárného spánku přírody neporušili.

Pak jakási neznámá síla vši té dřímající přírodě oznámila – je čas probuzení! Jakoby mávnutím kouzelného proutku raší nové lístky, vykukuje nová tráva, a za chvíli budou stromy obsypány květy.

Jaké to jsou síly, které oznamují přírodě, že se čas naplnil? Jaká síla přiměje poupě, aby vykuklo ze svého úkrytu? Vždyť i slunce je často schováno za těžkými mraky, které nedovolují, aby paprsky tuto jarní zvěst oznámily. Přestože je chladno, dojde k probuzení. Není tato síla oživující jarem svět totožná se silou, která dává život člověku? Není totožná se silou, která tento život opět bere? Kdo zapřičiňuje pohyb planet?

Kdo je tím všudypřítomným Hybatelem kosmu? Proč by nemohl být totožný se silou vstupující do nepatrného stébla trávy? Je zde. Prochází námi i nás obklopuje, vede naše kroky, právě tak jako sebemenší pohyb jarního vánku.

Síla utvářející i síla rozpadu. Možná bychom neměli hledět na vznik a zánik s kritikou a se zármutkem v očích. Je-li tato síla všude kolem nás, a také v nás, jsme-li i my součástí této Síly, pak také jedním Zánikem bude poskytnuta příčina a opodstatnění jiného Vzniku.

Proč tedy být smutní, zhyne-li něco? Třeba díky tomuto zmaru může někde jinde vyrůst něco krásnějšího, něco velkolepějšího. Proč tedy smutnit?

Leč my lidé už jsme takoví. Radujeme se ze vzniku a jsme zarmoucení, když jsme svědky zániku. Vědomí přítomnosti té Tvůrčí Síly nám však je nápomocno, když se neštěstí a zmar zdají převyšovat radost a štěstí, které se nám jeví jako nedosažitelné a vzdálené. Co začalo, musí také skončit. Víme, že i nás čeká zánik. Ale proč si tímto nepopíratelným faktem bránit v zažívání radosti z přítomného okamžiku?

Ta skutečnost našeho budoucího zániku by nás měla asi jen usměřňovat v hledání té správné radosti ze současnosti. Abychom nepůsobili proti tvůrčí síle. Abychom byli s ní co nejvíce v souladu, abychom byli – právě v zájmu toho – každý co nejvíce v souladu se sebou samým.

Jsme částí přírody. Tou je teď prostoupeno jaro. Zákon je donutí po čase předat žezlo. Přejde léto... Další období, každé jiné. Připomíná to dokonalý vesmírný hodinový stroj. Čas plyne... Od doby, kdy se podle hinduistické kosmologie probudil Brahma ze spánku.

Řekneme-li „ted“, znamená to velmi nepřesný okamžik. Přesto použijme tento přibližný příměr. „Ted“, příroda se probouzí. Za okamžik bude jiné „ted“, to bude náš svět zářit, uzrávat. Další „ted“, to bude čas ticha, odpočinku, čerpání nových sil. A přijde nové jaro...

Nijak nás to neudivuje. Snad jen občas, to když se v naší bezprostřední blízkosti jeden z myriády zániků, takový, který nás neponechá v obvyklé letargii.

Astrologie říká, že podobně jak se střídají dny a roční doby, mění se i celková konstelace planet. Bývá to nazýváno „protočení nebes“ a odehrává se za 26 000 let.

Také tato změna ve vesmíru má svůj vliv. V současné době stojíme na prahu věku Vodnáře, což by mělo být jakési „vesmírné jaro“, věk duchovního růstu. Lidé by se měli odvrátit od vyhledávání radostí ve sféře hmotné a přiklonit ke sféře duchovní. Ovšem nesmíme zapomenout že za dalších 26 000 let nás čekají další změny.

Do jaké míry jsou tyto zvěsti pravdivé je těžko říci. Je jich mnoho. Dáme-li důvěru všem, nebudeme vědět, jestli nás čeká duchovní pokrok nebo konec světa, probuzení či záhuba... lidstvo skutečně působí dojmem přetopeného kotle. Nestane-li se nehoda, bude nejlépe teplotu postupně snižovat na optimální.

Ponechme stranou zdali „duchovní jaro“ už přijde, a vraťme se k nám samým.

Když nás oslovilo „Cosi“, a ukázalo nám nový směr cesty, došlo v nás rovněž k probuzení. K probuzení – z temnot nevědomosti – záleželo samozřejmě na naší vnímavosti a jakési vyprázdněnosti nebo otevřenosti – máme příležitost kdykoliv.

Protože tento jarní vítr, který nám šeptá své hluboké moudré rady, vane stále, v každé chvíli a na každém místě. Pokud jsme se stali takovými, jakými je pro tento účel právě nutno se stát a byli jsme schopni zachytit jeho přívětivý hlas, byli jsme probuzeni.

K tomuto oslovení, postřehnutí jakýchsi „pokynů z hůry“, dochází tehdy, když jsme přesyceni vším co nás obklopuje. Může to být radostné nebo strastné, na tom v podstatě nezáleží, je to impuls, který nás donutí k pocítění pomíjejícínosti. Stav, do kterých jsou lidé takto uváděni vlivem vnějších okolností, vnějším světem nebo i vnitřním myšlenkovým zápasem, jsou jistě zcela individuální. Tak jako Buddha nebo František z Assisi byli syny boháčů, materiálně velmi dobře zabezpečeni, tak Ježíš byl dítětem chudých rodičů. Nemyslím, že by hrálo nějakou dominantní úlohu to, v jakých poměrech se kdo narodil. Zde by bylo na místě vysvětlení dle nauky o následcích příčin, o karmě. Každý měl „předurčeno“ do jakého času a místa se zrodí. Obvyklé pojetí bohatství a chudoby je z hlediska nadosobního postoje velmi relativní. Není zde myšlena chudoba naprostá, absolutní, nýbrž nemajetnost. K rozpoznání podrobností, které zapříčinili změnu myšlení mudrců, museli bychom znát tyto osoby bezprostředně, osobně, a právě tak i jejich další podmínky. To nelze, ale můžeme se zamyslet nad sebou i nad svými podmínkami.

Vzpomeňme na okolnosti našeho „jara“, kdy nás „Cosi“ oslovilo, kdy se nám otevřely nové obzory. Jakoby nám tenkrát šupiny spadly z očí. Ať bylo utrpení, kterým jsme tenkrát procházeli, sebevětší, ač jsme byli bezradní a nám se zdálo, že není nic, co by nás mohlo dál vést, nic, co by nám mohlo být cílem a smyslem našeho putování, přesto, tímto naším vlastním jarem, jsme našli sílu k úsměvu nad vší tou bídou, která nás obklopovala. A slunce, které pak prostoupilo mraky marnosti, nám vše, dříve tak bezútěšně šedé, ukázalo v nových barvách. A tím nám dodalo novou sílu nejen k úsměvu, ale i k další pouti. Dnes vidíme ty dřívější chvílky nejistoty jen jako spánek, ukončený procitnutím. Podobné to bylo

i u těch moudrých. Všichni mudrci byli nejprve dětmi, pak dospívali, začínali chápat dobro a zlo, přijímali tlak vnějších podmínek, tak se proměňovalo jejich smýšlení.

Podobné je to u nás všech. Záleží jen na našem vlastním smýšlení, které je utvářeno výchovou, intelektem, vzděláním... z této základní dispozice si pak vytváříme pojetí dobra a zla, tedy filtr, skrze který přijímáme vjemy z našeho okolí. Tyto vjemy pak v nás dál pracují, a čím jsou hodnoty jednotlivých poměrů vyšší, tím je i větší rozsah, intenzita a pochopitelně i dopad myšlenkových rotací, do kterých naše mysl byla uvedena.

Tyto myšlenkové rotace jsou sice často velice nepříjemné svým průběhem, ale pro nás je rozhodující výsledek. Duchovní cesta je nám stále k dispozici. Buddhovi i Františku z Assisi dalo mnoho úsilí, fyzického i duševního, než se po ní definitivně vydali.

Duchovní mistři nazývají probuzením stav, kdy člověk nahlédne s plnou intenzitou marnost a pomíjivost světa a dosáhne konečného vhledu. Domnívám se, že probuzením můžeme také zvat i okamžik, kdy člověk byl uvržen jakýmkoli způsobem do myšlenkových rotací, pak vystoupí z této očištné lázně, kde také dosáhl probuzení, třebaže to není probuzení pode mystických nauk. Je to však probuzení dílčí, probuzení z předcházející nevědomé činnosti, které pak dále přesněji vyznačí další cestu k probuzení konečnému, o kterém, zda je opravdu konečné, lze říci zatím – snad.

Každé z těchto dílčích probuzení nás tedy přibližuje k vyšší moudrosti. Zrajeme. Těch zásadních zlomů v životě člověka bývá málo. Takových těch opravdových lidských jar. Obyčejně jim předchází spánek, dřímota, ustálená činnost, pak jako předzvěst nespokojenost a pak i třeba jarní bouře. „Na konci každé cesty čekám já“, říká Krišna Ardžunovi. Tak také na závěr každé bouře zazáří slunce, objeví se duha a svět je provoněn ozónem. Bouře myšlenkových rotací utichne, člověk je nejen touto bouří očištěn, ale vidí i mnohem jasněji do dálky, které skrývají – jak tuší – zářivý cíl.

A tak znovu vykročí na své cestě, snad jen směr je teď poněkud jiný než původně zamýšlel. Ale co je v tuto chvíli podstatné?

Je jaro, vše kolem nás rozkvétá a my víme, že každý okamžik, který prožíváme teď nebo kdykoli jindy – je zázrak.

Petr Dolák

Bohumil Houser:

SÁM SOBĚ K 80. NAROZENINÁM

(* 1. 3. 1922 v Bratislavě)

Jak rychle se potoky mění
v řeku života do moře
tak i můj život opouští dění
v bezčasové, blažené nádheře!

Vy však se mi odcizíte,
co na tom, to jen karma je,
v závěji nevědomosti bez naděje
trápení budete v krátkém životě.

Slunce bude vycházet a zapadat
děti poběží do školy ráno zas
vše se bude jak dnes neustále měnit
v zapomenutí ztichne i můj hlas.

Tak bez denního snění
odejdu do klidu prázdnoty
bez lpění a bez iluzí
přistanu do věčné jednoty.

Ti však hrdinové světa
putovat budou v samsaře dále
neumí nastoupit cestu reka
žádosti trápení neustále.

Čas ztratí pro mě svoji sílu

v bezčasovosti ticha bude klid
kdo by se v oceánu míru
chtěl ke své nevědomosti navrátit?

Proto vám rozumím, vy svatí
chápu proč opovrhujete sladkým životem
vše dočasné jen život krátí
ve věčném střetu dobra se zlem!

I když ještě zde budu dýchat
verše psát tiché jako stín
čas bude dál plynout nevzrušeně
jak bledá krása vадnoucích leknin!

Život nekončí v jednom žití
síla sugesce jeho je magická
putovat však budeme vytrvale
až nás osvítlí Cesta nirvanická!

MUDr. Ladislav Filip:

VZKŘÍŠENÍ

Vzkříšení proměnilo Ježíšovu osobní porážku ve vítězství jeho hnutí. Apoštol Pavel o tom píše v 1. Kor. 15, 14: „Nebyl-li Kristus vzkříšen, prázdné je naše kázání, prázdná je naše víra...“ Jeho slova nutno rozebrat.

Jaký je rozdíl mezi vzkříšením a zmrtvýchvstáním?

První zjev se dnes mezi lékaři nazývá novým slovem resuscitace nebo reanimace. Stav každého těla, než bylo touto novou metodou přivedeno k projevu života, se považuje za stav smrti „klinické“, lidověji vyjádřeno „zdánlivé“.

Zmrtvýchvstání však znamená vrácení života prokázaně mrtvému člověku. V tuto možnost však lékaři a biologové nevěří. Považují to za „*contradictio explicita*“ – jasný protimluv. Nelze totiž nikoho prohlásit za mrtvého, jestliže je možno jakýmkoli způsobem ho vrátit k životu. Je totiž ve stavu spánku hlubšího než je zimní spánek plcha a na nižší životní úrovni než člověk udržovaný na operačním stole při zastaveném srdci s umělým mimotělním krevním oběhem, nebo po dlouhé měsíce v „intenzivní péči“ v hlubokém bezvědomí a s umělým dýcháním.

To, co se stalo s Ježíšem, považovali křesťané za zázrak. Nikdo se tomu nediví, kdo poznal duši prostého člověka ještě na začátku minulého století. Tehdy se věřilo na rozličné duchy, hastrmany, dušičky a což teprve před 2000 lety!

Rozebíráme-li údaje evangelistů o Ježíšově vzkříšení, přicházíme k názoru (jako J. Pedro), že nelze vyvrátit, že Ježíš sňatý z kříže a zabalený v plátně (nebyl však zamotaný do plátna jako mumie) a uložený do hrobky, jejíž vchod byl uzavřen vstupním kamenem, se třetí den objeví mezi živými. Jak to bylo možné?

V první řadě jsou doklady evangelií kusé a nedokonalé. „Voda (J 19, 34), která vyšla, byla pravděpodobně pohrudniční výpotek, který vznikl hrubým zacházením a bičováním. Nutno zamítnout názor Fr. Kováře, „že krev a voda byla důkazem rozkladu mrtvého těla“. Tak rychle nemůže rozklad pokračovat. Okolnost, že „odešla krev a voda“, je naopak důkazem, že Ježíš nebyl v té době ještě mrtev. Ve Spojených státech jsou lékaři povinni v případě náhlého zastavení srdce hned na místě, třeba na ulici otevřít kapesním nožem hrudní dutinu v srdeční krajině a tudy začít srdce masírovat. Mohou si to dovolit, protože rána nekrvácí, pokud srdce stojí. Teče-li krev, je tělo buď v bezvědomí nebo v klinické, zdánlivé smrti.

R. W. Hynek zastává názor, že hrot kopí pronikl do pravé předsíně srdce. Tento náhled, ač lékaře, nelze přijmout, poněvadž pak by nebyl mohl být Ježíš žádným způsobem, kromě metafyzického, oživen. Zkušenosti z úrazů a pitev lékaře poučily, jak je těžké bezpečně udat, kudy se zraňující nástroj v těle pohyboval.

Je zajímavé, že názor, že Ježíš byl mrtev jen zdánlivě, pronesl německý racionalista K. H. Venturi již v roce 1803. Opakuje jej protestantský teolog F. H. T. G. Paulus (1761 – 1851). Ten upozornil na to, že Židé pochovávali své mrtvé již za 3 hodiny po smrti, a proto asi byl nejednou pohřben člověk zdánlivě mrtvý. Proto neváhal Ježíš pokusit se oživit Jairovu dceru i mladíka v Naim. Podařilo se to i Petrovi u Tabity (Sk. 9, 36). Proč činí teologové rozdíl mezi vzkříšením mladíka z Naim a dcery Jairovy i u Tabity, a mezi vzkříšením Ježíšovým? Roku 1870 popsal Jan Neruda v Malostranských povídkách příběh lékaře, který vzkřísil domněle mrtvého při pohřbu. Již v Ježíšově době byl napsán řecký román o zdánlivé smrti nevěsty Kalirhoe.

Za první světové války prodělal podobný osud historik a romanopisec Robert Graves (vnuk historika L. Rankeho). Popsal svůj zážitek v knize Good-bye to All That. Podro příhodu

ověřil – mladík prohlášený za mrtvého v zákopech v bitvě na Sommě 21. 7. 1916 musel být 4. 8. úředně zanesen mezi živé. Ze svého zranění se pak zcela vyléčil (jinak by nemohl napsat romány Já Klaudius a Zlaté rouno). Ježíšovými přívržencům tato možnost nenapadla.

Dnes lékaři srdce častokrát přivádějí klinicky mrtvé k životu. Frederic Chopin si vymínil, že mu bude po smrti srdce vyňato, neboť se bál, že by mohl v hrobě obžít.

Ještě na počátku minulého století byly stoly v márnicích v Paříži opatřeny zvonkem, aby „nebožtík“, kdyby přišel k vědomí, mohl přivolat pomoc. Při pochybách, je-li člověk ještě živ, otevíral lékař Devargie hrudník a prstem zkoušel pohyb srdce. Švýcarský kriminalista Reiss při jednom svém srdečním záchvatu byl odvezen do márnice, ale tam ještě včas přišel k sobě.

Dnešní medicína se snaží řešit otázku jednoznačného určení smrti a nechce se spokojit jen s elektrokardiografem. Až na mozku nejsou patrné žádné elektrické odezvy, je možno považovat člověka za mrtvého a odpojit všechny podpůrné přístroje.

Myšlenka Venturiho, že Ježíš se jen na kříži mrtvým zdál, má daleko starší původ. Stejnou domněnku zastávala Tomášova Edeská církev. Lze tak soudit z jejího spisu, který pravděpodobně vznikl v 1. století n. l. pod názvem Óda Šalamounova. Autor je ale Syřan, nikoli král Šalamoun. V ódě čís. 28 můžeme číst: „Divili se, kdo na mne patřili, poněvadž jsem byl pronásledovaný a mínili, že jsem byl pohlcen, neboť jsem se jim zdál jako mrtvý... Ale já jsem držel vodu života ve své pravici. Nezahynul jsem, neboť jsem nebyl jejich bratr. Moje početí bylo přece jiné než jejich.“ V ódě čís. 42: „Zahynuli všichni mí pronásledovatelé a vyhledali mne ti, kdo ve mně uvěřili, neboť jsem byl živ. Nebyl jsem zavržen, i když jsem se zdál mrtev a nezahynul jsem, i když si to tak o mně mysleli. Předpekli ochablo a smrt mne vyplivla a mnohé se mnou. A já jsem utvořil obec ze svých „mrtvých“ a mluvil jsem k nim živými rty, neboť mé slovo nebylo určeno k zahynutí.“

V této sbírce se mísí historická fakta, tradice, náboženské meditace, gnostické názory hymnistika té doby. Dokládají, jak se může člověk zaslepit a minout pravdu, když propadne „defaitelské slepotě“ a jeho rozhled je zúžen a zamížen – zde velkým rozkošem v XI. století mezi římským (západním) a cařihradským (východním) křesťanstvím a ideologickými spory a spekulacemi křesťanů na koncilech první poloviny prvního tisíciletí. Dodnes leží četné dokumenty o názorech východních křesťanů nepovšimnuty ze stranických a ideologických příčin. Můžeme se ale těšit, že přece jen jednou se nám otevře šířeji svět východního křesťanství a poučí zvláště nezaujatého racionálního historika - badatele o lidských dějinách.

Hrobka bohatého Žida mívala předsíň, na jejímž konci byla komora s výklenky, kam se ukládala těla. V komoře byla jako stůl umístěna kamenná deska a na tu bylo Ježíšovo tělo položeno, zahaleno (ne zabaleno ani zafačováno) syndonem (rubášem). Současně tam bylo uloženo 100 liber směsi myrhy a aloe. Stráž přivalila na vstup kamenný žernov. Události se mohly seběhnout asi takto. Ježíšův hrob střežili vojáci, asi v žoldu Nikodemově. Možná však, že to byla chrámová stráž. Tělo nemělo být zneuctěno lupiči,

ani odvečeno Ježíšovými učedníky. Třetí den zrána však byl kámen od vstupu odvalen a hrob byl prázdný. Kdo odvalil ten kámen? Kdo odnesl tělo?

Tomu věnoval F. Morson malou monografii, poněvadž této otázce přisuzoval teologicky klíčové postavení. Odmítá myšlenku zdánlivé smrti a jako jediné řešení předkládá směs fyzických možností parapsychologie a transcendentna. Kriminalista by však tak lehce nezamítl možnost, že kámen odvalili sami strážci. Zmíněný autor se však domnívá, že to byli cizí vojáci, buď Gaiové, Frýzové či Cypeřané, kteří nešetřili „neznámého Židáčka“ a chtěli ukrást drahocennou mast. Kněží dali vojákům ještě bohatou odměnu, aby tvrdili, že v noci Židé Ježíšovo tělo ukradli. (Mt 28, 12) autor pokračuje: „Odvalili kámen a chystali se vstoupit dovnitř. Tu v tichu zaslechli jakýsi slabý zvuk a spatřili blížící se bílou postavu.“ Rád věřím, že v šeru při tomto výjevu někteří padli na kolena jiní vykřikli hrůzou a ostatní zůstali přimrazení. Vzpomínám na terezínské vězení, kde jsme v jedné cele shromažďovali nemocné s nakažlivými nemocemi. Např. s častou růží v obličejí. Hojivou mast jsme kryli maskou ze škrobu. Nacistický hlídač, který chtěl tuto tmavou prostoru kontrolovat, otevřel dveře a zahlédl řadu mrtvolně bílých obličejů. Uskočil zpět, rychle zamkl a od té doby se do izolační cely žádný nacistický strážce neodvážil.

A jak tomu mohlo být v Ježíšově době? Hluk u hrobu probudil velitele stráže a ten když zaslechl z hrobu žízním, pochopil že odsud vychází Ježíš. Kázal napojit ho vodou a hned vyšetřoval kdo odvalil kámen. Vojáci to snadno mohli svést na zemětřesení, které on zaspal. (Pro starého vojáka to byla sice nevšední událost, ale o podobné kdysi již slyšel.) Považoval to nyní za zvláštní projev božské přízně a proto se o oživlého postaral. Neslibil hlídat živého. Ve městě oznámil, asi Nikodémovi, nikoli však Pilátovi, co se přihodilo. Nikodém poděkoval Bohu, utvrdil se ve svém dobrém mínění o Ježíšovi, vojáky odměnil a přikázal, aby o průběhu pomlčeli a říkali, že přišli učedníci a příbuzní s glejtem a tělo si odnesli.

Autor poznamenává, že ne všichni Židé věří v Ježíšovo zmrtevýchvstání. František Kovář se domnívá, že po vyjití z hrobu měl Ježíš tělo „oslavené“ – tedy zduchovněné, z nejjemnější hmoty, uzpůsobené pro věčný pobyt u Boha, jako těla andělů.

Naopak sekta Dokétů tvrdila, že Ježíš měl tělo pouze zdánlivé a proto na kříži netrpěl. To je antitéze k historickému stanovisku, že Ježíš byl člověk z masa a kostí. Totéž stanovisko o Ježíšově lidství mají i Židé, měli je Ebionité i Nazaréni, a dodnes je mají mohamedáni. Bůh je přece jen jeden.

(A k tomu mohu dodat, že právě unitáři jsou zásadními věřícími v jednoho Boha. M. M.)

Mystérium a realita Velikonoc

Není sporu o tom, že Velikonoce jsou svátky velmi významné pro všechny křesťanské denominace. Ale i pro unitáře, jejichž náboženství vznikalo v křesťanském prostředí 16. století.

Chci se zabývat osobností, která stojí v centru Velikonoc. Tou osobností je Ježíš Nazaretský. Čtete-li pozorně evangelia, získáme jistou představu o událostech té dávné doby. Jsou však lidé, kteří vše popírají a tvrdí, že Ježíš je pouhou legendou a tradovaným mýtem. Seznámím vás s některými málo známými skutečnostmi.

Je zajímavé, že je podávají právě písemné doklady těch, kteří rodící se křesťanství neuznávali. Tak například v babylonském Talmudu je psáno: „O soudném dni před svátky Pascha byl pověšen Ježíš z Nazareta, poněvadž prováděl kouzla a sváděl Izrael.“

Židovský filozof Justin, který se narodil roku 199 n. l. a důvěrně znal poměry ve své vlasti, napsal v díle „S Židem Tryphonem“ tato slova: „Ježíš, Galilejec, je původcem bezbožné a nezákonné sekty. Za to jsme ho ukřižovali. Jeho učedníci ukradli jeho tělo z hrobu a svádějí lidi, když jim říkají, že vstal z mrtvých...“

Ještě významnější je svědectví židovského dějepisce Josefa Flavia, který se narodil kolem roku 49 v Jerusalemě, a který dobře znal poměry v Palestině té doby. Ve své knize „Židovské starožitnosti“ píše: „V tomto čase žil Ježíš, moudrý muž. Činil podivuhodné věci. Mnoho Židů i pohanů přitáhl k sobě. A když ho na žalobu našich předních mužů Pilát potrestal smrtí na kříži, neopustili ho ti, kteří ho milovali. Ještě dodnes pokolení těchto nepřestalo, kteří se podle něho nazývají křesťany.“

Toto je ten nejpřesvědčivější důkaz, že Ježíš skutečně žil.

Miloš Mikota

TURÍNSKÉ PLÁTNO

Jde o plátno do něž mělo být zabaleno Ježíšovo tělo po sejmutí z kříže, a které nese dodnes otisky jeho těla. A má sloužit křesťanům jako jakýsi důkaz Ježíšovy existence a mimořádnosti a jedinečnosti. O pravosti se vedou samozřejmě neutuchající spory.

Ale o co se vlastně dohadujeme a má to vůbec nějaký smysl? Zkuste se natřít černým krémem na boty a zabalit do prostěradla a hned budete vědět, co se z vašeho těla otisklo.

Rozhodně to nebude takový obraz, jaký je vidět na inkriminovaném plátně. Něco co je plastického, nelze převést do plochy bez zkreslení. Stačí když si porovnáte mapu světa s globusem. Takže také je nemožné aby obličej se otiskl jako portrét. Ten musel někdo namalovat. Pakliže se nebudete chtít držet předpokladu, že došlo k nějaké zázračné

projekci. K čemu by to ale bylo dobré, když Ježíš, dle bible, se stavěl proti berličce mimořádných úkazů a znamení, když to po něm požadovali farizeové.

Je naprosto zbytečné dohadovat se, zda-li Ježíš žil či nikoliv. Hledat bláhově důkazy jeho stop a jeho konce. Je to zbytečná ztráta času. Ani víra v něj není důležitá. Cesta Palestinou nás neposune v našem myšlení ani o kousek ke zlepšení. Nestane se tím z nás lepší člověk. Nerozpustí se sama o sobě ta černota, kterou nosíme spokojeně na své duši.

Hledání v hlubině meditace, střízlivé poměřování prožitků z takto strávených chvil, snaha měnit způsob svého myšlení, to bude ta správná cestička.

Otevřeme si bibli a čtěme! Podstatné je, zdali to co říká, je - i pro nás - pravdivé, přínosné, potřebné pro náš současný život. Texty i přes propast času, různé zásahy a úpravy a nepřesné překlady mají stále ještě dnešnímu čtenáři co říci. Zaměřme se zejména na kázání na hoře a hledejme to poselství. Mezi řádky se dovíme více než ulpíváním na mrtvých dogmatech a předpokladech. Hledejme živého ducha. A porovnávejme s jinými „svatými texty“. Užívejme na správném místě i svůj intelekt. Není zbytečný, to abychom nepodlehli slepé víře vzdálené na hony od skutečnosti. Ta slova jen ukazují směr, ale záleží na nás, jestli se jím vydáme. Žádný guru pro nás nemůže udělat víc. Snad jen dát vlastní příklad a vyzařovat nebývalý klid za všech okolností.

Předně bychom měli vzít na vědomí Ježíšovu skromnost. Sděluje, že nepřišel Zákon měnit, ale naplnit! Jinými slovy – nepřináší nic nového, nic co by nebylo známo, ale co je opomíjeno a vybízí k praktikování a k odpovědnosti. Vytýká nedůvěru ve Vyšší sílu. Zamysleme se nad výrokem: „Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, nic by vám nebylo nemožné!“ Zrnko hořčice totiž nediskutuje, nepodléhá obavám, nespekuluje – ale klíčí a roste za jakýchkoliv podmínek! I když má nad sebou tvrdý a silný příkrov zeminy a kamenitou půdu a možná ho čekají další nebezpečí. Roste!

Ježíš neříká: „Musíte věřit ve mně!“ Neříká: „Já vás spasím!“ Jen ukazuje a nabádá, co bychom měli dělat, abychom se k té spáse a „životu věčnému“ dopracovali. Zdůrazňuje: „Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno...“ Navíc podotýká, že mnozí z jeho pravých žáků dokáží víc nežli on sám, a naznačuje jak a čím se budou projevovat. A z textů vyplývá, že i jiní Izraelité dokázali léčit jako on, a on sám poukazuje na shodnou sílu, která v těchto případech působí uzdravení.

A když někomu pomohl nalézt jeho ztracené zdraví, vždy dokázal připomenout přímý vztah mezi nemocí a hříchem, respektive předcházejícím nevhodným konáním. A znovu zdůrazňoval sílu víry. Někdy žádal dotyčné, aby si to nechali jen pro sebe, aby o tom nemluvili, nerozhlášovali po celém městě. Opírám se jen o text bible, žádné spekulace mne nezajímají, ani jim nehovím.

Inspirujme se životem tohoto velkého muže. Pilně „opisujme“ od živého Ježíše a zteřelé záležitosti nechme ležet v propadlišti dějin. Stejně tak nechejme nanebevzetí v oblasti legend a mýtů. Pro současného člověka je to jen na překážku. Kdo by byl ochoten věřit, že nějaké tělo bylo vyzvednuto do oblak? Ne že by to nebylo možné, ale k čemu by to bylo dobré? Jako cirkusová atrakce? To se zajisté Ježíš musel cenit na víc!

Josef Hepp

-

-

Redakce Poutníka nemusí zastávat shodné názory, jaké svobodně vyjadřují autoři jednotlivých příspěvků.